

AKTIVITETER FRA FAFO

[Tidligere seminarer](#)**Kronikk: Solidaransvar for lønn – effektivt, men lite brukt. -**

Arbeidsgiverne og fagbevegelsen er nå skjønt enige om at solidaransvar for lønn er et godt verktøy mot sosial dumping.

Men ordningen er lite kjent, skriver

Fafo-forskerne Kristin Alsos (bildet) og Line Eldring. (Fri Fagbevegelse / Fafo Østforum, 14.08.14) [Les kronikken](#)

To Fafo Østforum seminarer høsten 2014.

Datoer, program og påmeldingsinformasjon annonseres fortløpende. Seminarene vil være gratis og åpne for alle, og holdes i Fafos konferanselokaler, Borggata 2b, Oslo. [Google kart](#)

NYHETSSAKER FRA VÅR NYHETSTJENESTE

ALLMENNGJØRING

[Temaside om allmenngjøring](#)

Verftssaken: Høyesterett kan bli satt til side. Utenlandske arbeidere ved norske verft har så gode lønnsvilkår, at det kan være i strid med EØS-avtalen. Brussel vurderer omkamp. Informasjonssjef Andreas Kjeldsberg Pihl i ESA opplyser at de ikke har lagt saken død (Fri Fagbevegelse, 20.08.14). [Les mer](#) Les også: [Full seier til LO og Fellesforbundet](#) (Fri Fagbevegelse, 05.03.13)

YS krever allmenngjøring i transport.

Sjåførere som får 5000 kroner i månedslønn skal ikke lenger være lov, slår YS-leder Jorunn Berland fast. – Vi velger for første gang å bruke allmenngjøring som virkemiddel, fordi vi ser at noe må gjøres raskt før bransjen utraderes, sa Berland under Yrkestrafikkforbundets debatt på Arendalsuka. (NTB info, 12.08.14) [Les pressemelding](#) Se også: [YS-lederens tale under Arendals-uka](#) (Yrkestrafikkforbundet, 12.08.14)

- Allmenngjøring hjelper ikke

sjåførene. YS vil allmenngjøre tariffavtalene for å stoppe underbetaling av utenlandske buss- og

trailersjåførere på oppdrag i Norge. Morten Hagen, forbundssekretær i Norsk Transportarbeiderforbund sier at det er vanskelig å gjøre noe med lønningene til utenlandske sjåførere som er inn og ut av landet. For utenlandske sjåførere som jobber for norske selskaper i Norge, kan vi gjøre mer, men de må organisere seg, slik at vi kan kreve tariffavtale med bedriften, sier Hagen. (Fri Fagbevegelse, 14.08.14) [Les mer](#)

ARBEIDSMARKEDSKRIMINALITET, USERIØSITET OG SOSIAL DUMPING

Aust-Agder Ap med tiltak mot sosial dumping. Aust-Agder Arbeiderparti (Ap) ønsker å begrense antall underleverandører til to ledd i offentlige prosjekter. Dette skal hindre sosial dumping, mener partiet, som også ønsker at det skal stilles krav om norske lønns- og arbeidsvilkår i alle anbudsprosesser i Aust-Agder fylkeskommune, og at fylkeskommunen kun benytter selskaper med tariffavtale og som følger arbeidslivets forskrifter og forplikter seg til å ha lærlinger. (NRK Sørlandet, 02.09.14) [Les mer](#)

Telemark trapper om kampen mot sosial dumping.

Teknisk hovedutvalg i Skien har sluttet seg til et regelverk som skal gjøre kontrollen av dem som får offentlige oppdrag langt mer omfattende. - Med et kommunalt regelverk og økt kontroll fra myndighetenes side, bør graden av sosial dumping gå ned, svart arbeid også, mener Morten Halvorsen fra Solidaritetslista av SV, Rødt og partiløse. (Telen, 25.08.14) [Les mer](#) Se også: [Partene vil ha Telemark som foregangsfylke i arbeidet mot sosial dumping](#) (Fellesforbundet, 11.08.14) [Nye Skien videregående på hvitt papir](#) (Telemark fylkeskommune, 20.05.14) [NHO og LO fullroser strenge anbudskrav](#) (Telemarksavisa, 20.05.14)

EU åpner for å straffe dumping-firmaer.

Et nytt EU-direktiv, som trer i kraft i 2016, åpner for at det offentlige kan svarteliste firmaer på grunn av dårlig arbeidsmiljø eller lønnsdumping (Ugebrevet A4, 01.09.14). [Les mer](#)

Etterlyser løft i yrkesutdanningene og bekjempelse av sosial dumping.

- Før oppfordret fagarbeidere barna sine til å følge i deres fotspor. Det er det mange som har sluttet med nå, blant annet fordi bransjene deres preges av sosial dumping, sier Fellesforbundets Jonas Bals. Utfordringen er å få arbeidsgiverne til å gi arbeidsinnvandrerne faste jobber og muligheter til å lære norsk og ta norsk fagbrev, slik at de ikke ender opp som et B-lag, sier Bals. (Morgenbladet, 29.08.14) [Les mer](#)

LO vil begrense mulighetene for useriøse aktører.

- Vi må begrense mulighetene for de useriøse, sa LO-sekretær Trude Tinnlund, da hun innledet om arbeidet med arbeidslivskriminalitet på samarbeidskonferansen LO-VIRKE. LO ønsker seg forenkling av allmenngjøringsordningen og en begrensning på antall ledd i kontraktskjedene. (LO, 29.08.14) [Les mer](#)

Rumenske arbeidere jobbet for 7 kroner timen.

Arbeidstilsynet har avdekket at rumenske arbeidere jobbet for 7 kroner og 50 øre timen for å bygge ut 4G-nettet for Netcom i Norge. Det norske teleselskapet Netel har en enterprisekontrakt med det rumenske selskapet RCA, som har arbeidsgiveransvaret. Nå har Netel sagt opp avtalen med det rumenske selskapet, og Netcom vil heretter dobbeltsjekke alle leverandører. (E24, 23.08.14) [Les mer](#) Se også: [Rumenere jobber for 7,50 kr](#) (TV2, 22.08.14) [Anmelder for menneskehandel](#) (TV2, 23.08.14) [- Vitner om forsømmelse](#) (Fri Fagbevegelse, 26.08.14)

Leder: - Det er typisk norsk å kjøpe svart. - Før polakkene, bulgarerne og rumenerne kom, var det typisk norsk å være god. Nå er det visst mer typisk å være selvgod og uten empati for hardt arbeidende mennesker som polerer bilene våre for å overleve på luselønn. LO og NHO må fortsette å sette fokus på svart arbeid og det offentlige apparatet må innrettes bedre for å sette en stopper for uvesenet. Men det vil være en umulig oppgave hvis ikke hver enkelt av oss endrer holdning», skriver redaktør Tore Kristensen i denne lederartikkelen. (Magasinet Velferd, 26.08.14) [Les lederen](#)

LO, Unio og YS advarer mot fjerning av

dumpingregler. Flertallet i Forenklingsutvalget vil fjerne bestemmelser som blant annet berører lønns- og arbeidsvilkår, HMS, skatteattest og lærlingplasser. LO-leder Gerd Kristiansen, Unio-leder Anders Folkestad og YS-leder Jorunn Berland advarer nå mot fjerning av regler for offentlige anskaffelser som kan hindre sosial dumping og arbeidslivskriminalitet (Byggmesteren, 29.08.14) [Les mer](#)

Ekspertutvalg i byggenæringen foreslår nye tiltak.

Ved hjelp av blant annet en sentral godkjenningsordning og bedre ID-kontroll skal byggenæringen bekjempe uærlige aktører. Men storentreprenøren Skanska kaller flere av tiltakene naive (NRK, 22.08.14). [Les mer](#) Les også: [Slik skal byggenæringen stoppe de useriøse](#) (bygg.no, 22.08.14) [Enklere å være seriøs i byggenæringen](#) (Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 22.08.14) [Kommentar: - Sanners skurkemanual](#) (Dagbladet, 25.08.14)

1 800 sosial dumping-tilsyn i

fjor. I Arbeidstilsynets årsrapport for 2013 viser at det

ble gjennomført 1 800 tilsyn mot sosial dumping og useriøsitet i arbeidslivet i fjor. Totalt ble det gjennomført de 16 000 tilsyn i 2013. Byggenæringen er blant bransjene der det er ført flest tilsyn. (Byggeindustrien, 21.08.14) [Les mer](#) Se også: [Årsrapport 2013](#) (Arbeidstilsynet, 14.08.14)

Uregistrert litauisk arbeidskraft.

I Rauland benyttet byggefirmaet Raulandshytter AS folk fra et angivelig litauisk firma som ikke eksisterte i norske firmaregistre. Regionalt verneombud Geir Kaasa i Fellesforbundet Telemark/Vestfold synes det er særdeles kritikkverdig at en profesjonell aktør som Raulandshytter AS brukte et uregistrert firma i Norge. Nå har Vinje kommune satt fart i arbeidet med å rydde opp på bygningsplassene. (Telemarksavisa, 16.08.14) [Les mer](#)

LO-sekretær: - Svart økonomi er en

tyv. - Arbeidslivskriminalitet og svart økonomi går hånd i hånd. Der det er sosial dumping finner man ofte svart arbeid, usikre arbeidsforhold og kriminalitet i en eller annen form, sa

LO-sekretær Trude Tinnlund under arrangementet til Samarbeid mot svart økonomi (SMSØ) på Arendalsuka. - LO har henvendt seg til statsminister Erna Solberg med forslag om konkrete tiltak, sa Tinnlund. (LO, 12.08.14) [Les mer](#)

Rogaland kommer dårlig ut i Skatt Vest sin storaksjon mot svart arbeid. Skatt vest har kontrollert 125 spisesteder i Rogaland fylke. Over 40 prosent av disse har mangelfulle personallister. – Det tyder på at det er mange i bransjen som ikke tar dokumentasjonen på alvor, sier avdelingsdirektør i Skatt vest, Marta Johanne Gjengedal. (NRK Rogaland, 20.08.14) [Les mer](#)

- Bedre informasjon vil hindre svart arbeid og sosial dumping. Informasjon om skattekriminalitet og arbeidere som får betalt under minstelønn gjør at de fleste av oss vil velge hvitt arbeid i stedet, viser en ny undersøkelse fra Skatteetaten. Skattedirektør Hans Christian Holte er svært fornøyd med resultatene. Forbrukerne ønsker ikke svart økonomi og sosial dumping. (VG, 12.08.14) [Les mer](#)
Foto: Morten Brakstad

ARBEIDSINNVANDRING

[Temaside om arbeidsinnvandring](#)

KrF ønsker at Bergen tar i mot flere flyktninger og arbeidsinnvandrere. - Vi vil at Bergen skal være en rausere by, sier Filip Rygg (KrF), tidligere byråd for byutvikling i Bergen. Han leder programkomiteen i Bergen KrF, og sier Bergen både kan og bør ta i mot flere flyktninger, og at kommunen bør legge til rette for mer arbeidsinnvandring. Blant annet vil de at det etableres et senter for utenlandsk arbeidskraft i Bergen (Bergens Tidende, 01.09.14). [Les mer](#)

Turbovurdering av utenlandske jobbkandidater.

Den 1. august etablerte NOKUT en prøveordning som skal gi arbeidsgivere raskere vurdering av utenlandsk høyere utdanning i forbindelse med ansettelsesprosesser. Arbeidsgiver kan få svar innen fem virkedager. (Ledernett, 25.08.14) [Les mer](#) Se også: [Arbeidsgivere får bedre hjelp til å vurdere høyere utdanning fra utlandet](#) (NOKUT, 13.06.14) Se faktaark [Turbovurdering av utenlandsk høyere utdanning for arbeidsgivere](#) (NOKUT)

RENHOLDSBRANSJEN

Arbeidstilsynet intensiverer innsatsen mot ikke-godkjent renhold.

I løpet av de to årene som er gått siden alle som tilbyr renholdstjenester ble pålagt å søke om godkjenning fra Arbeidstilsynet, har rundt 4 200 virksomheter søkt om godkjenning. Av disse har ca. 600 fått avslag, eller fått godkjenningen trukket tilbake. Arbeidstilsynet vil de neste ukene gjennomføre en tilsynsaksjon rettet mot renholdsvirksomheter som driver uten godkjenning. (Arbeidstilsynet, 02.09.14) [Les mer](#)

80 prosent av innkjøperne sjekker ikke hva de innleide renholderne får i lønn. 1452 innkjøpere av renholdstjenester fikk i løpet av fjoråret besøk av Arbeidstilsynets inspektører. Er svært positivt funn er at hele ni av ti kjøper renholdstjenester fra godkjente renholdsvirksomheter. Innkjøperne har også et ansvar for å følge opp informasjons- og påseplikt om lønns- og arbeidsvilkår. Tilsynet viste at 80 prosent ikke sjekker lønns- og arbeidsvilkår for innleide renholdere. (Renholdsnytt, 22.08.14) [Les mer](#)

TRANSPORTBRANSJEN

– Flere ulykker med utenlandske biler.

Personskadeforbundet opplever en betydelig økning i antall saker der utenlandsregistrerte biler er involvert. Økningen skyldes trolig økt arbeidsinnvandring. Tolldirektør Atle Joakimsen innrømmer at kontroll av utenlandske biler som kjører ulovlig i Norge ikke har høyeste prioritet. (NRK Nordnytt, 01.09.14) [Les mer](#)

Utenlandske firmaer skviser ut norsk

transportbransje på hjemmebane, mener Norsk Lastebileierforbund. Det er lov å kjøre kabotasje på midlertidig basis, men fordi norske myndigheter ikke har definert hva midlertidig betyr, kjører de utenlandske selskapene med lavtlønnede sjåførere i flere måneder i strekk. Statssekretær Bård Hoksrud i Samferdselsdepartementet lover å gjøre noe med den ulovlige kabotasjen. (NRK Buskerud, 28.08.14) [Les mer](#)

Meninger: - «Vennligst bli bussjåfør!» - Rekruttering av bussjåfører må tidobles. Bransjen mener vi trenger ca 2.000 nye sjåfører hvert år. Vi utdanner rundt 200. De resterende 90 prosent kommer fra andre europeiske land. Vi skal være glad for denne arbeidsinnvandringen. Men på lang sikt er politikken ikke bærekraftig, skriver stortingsrepresentantene (Ap) Anniken Huitfeldt, Sverre Myrli og Marianne Aasen i et innlegg i Romerikes Blad. (28.08.14) [Les mer](#)

- **Utnyttingen av østeuropeiske lastebilsjåfører i Vest-Europa, er en form for moderne slaveri.** - Sosial dumping hos dere i Vest-Europa er en ulykke for oss, sa Ekaterina

Jordanova, lederen for den bulgarske transportarbeider-føderasjonen (FTTUB), da prosjektet "Organising Cross Border Drivers" ble presentert på et seminar i Sofia. - Målsettingen med prosjektet er å bedre lønns- og arbeidsforholdene for de østeuropeiske lastebilsjåførene, sa Jan Villadsen, lederen for transportseksjonen i det danske forbundet 3F på seminaret. (Norsk Transportarbeiderforbund, 12.08.14) [Les mer](#)

ANDRE NYHETER

Statsadvokaten opphever henleggelsen av Ramunas-saken. Politiet i Asker og Bærum må etterforske heisulykken i fjor sommer på nytt. 21 år gamle Ramunas Gudas ble hardt skadet i ulykken. Politiet henla saken, men Heismontørenes fagforening klaget på henleggelsen (Asker og Bærum Budstikke, 20.08.14). [Les mer](#) Les også: [Heismontørenes Fagforening engasjerer advokat etter arbeidsulykke](#) (Fri Fagbevegelse, 04.06.14)

- **Arbeidsinnvandrere er blitt en underklasse.** Stadig flere arbeidsinnvandrere faller utenfor det norske samfunnet. Det mener sokneprest i den katolske kirke i Stavanger, Reidar Voith. Han mener det er i ferd med å utvikle seg en ny arbeidende underklasse som ikke fanges opp av norske myndigheter. (NRK Rogaland, 13.08.14) [Les mer](#) Se også: [LO-leder i Rogaland krever tiltak for arbeidsinnvandrere](#) (NRK Rogaland, 14.08.14)

FLERE NYHETER finner du på [Fafo Østforums nettside](#)

[Nyhetsarkivet](#)

[Bakgrunn](#)
[Deltakere](#)
[Kontakt](#)

Fafo Østforum er en forskningsstøttet møteplass som gir oppdatert kunnskap om virkningene av EU/EØS-utvidelsene, arbeids- og bedriftsvandring, endringer i politikkutforming og innsikt i praktiske erfaringer. Gjennom seminarer og nettside er Fafo Østforum en kunnskapsleverandør på temaet. Forumet har i dag 18 deltakere - bedrifter, organisasjoner og offentlige instanser. Forumet er åpent for flere deltakere. Interesserte kan ta kontakt med Fafo Østforums prosjektleder [Line Eldring](#).

[FoU](#)
[Off dokumenter](#)
[Statistikk](#)
[Andre publ](#)
[Fafo Østforum publ](#)

På [nettsiden](#) finner du nyhetsklipp om EU-utvidelsen, informasjon om Fafo Østforums aktiviteter, derav program for kommende seminarer og foredragsfoiler fra tidligere seminarer. I Kunnskapsbasen finner du en rekke publikasjoner, se linker i venstre kolonne.

[Bestill nyhetsbrev](#)
[Avbestill](#)
[Nyhetsbrevarkiv](#)

Om nyhetsbrevet: Fafo Østforums elektroniske nyhetsbrev sendes ut jevnlig, og gir deg informasjon om Østforums seminarer, nye publikasjoner, samt tematisert utvalg av nyhetssaker fra vår nyhetstjeneste. Det er gratis å abonnere på nyhetsbrevet. Utskriftsvennlig pdf-versjon av nyhetsbrevene finner du i nyhetsbrevarkivet.

Kontakt:

Fafo, Postboks 2947 Tøyen, 0608 Oslo. Besøksadresse: Borggata 2b. [Google kart](#)
Tlf: (+ 47) 22 08 86 00. Fax: (+ 47) 22 08 87 00 www.fafo.no